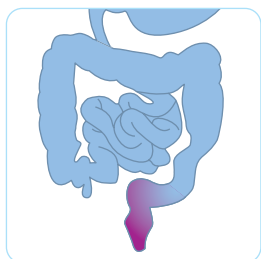

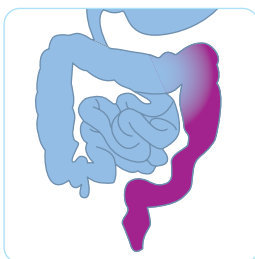
Hva er ulcerøs kolitt?

Sykdommen ulcerøs kolitt ble første gang beskrevet av to engelske leger, Wilks og Moxon, i 1875. Legene atskilte ulcerøs kolitt fra smittsomme diaré-sykdommer. Ulcerøs kolitt er forårsaket av inflammasjon av tarmens slimhinne, og det vanligste symptomet er blodig diaré. Endetarmen er alltid involvert. Hvis sykdommen kun er lokalisert i rektum (endetarmen), kalles den proktitt. Når sykdommen strekker seg lenger opp i tykktarmen, til bøyningen under

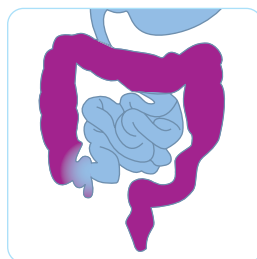
venstre ribbenskant (venstre flexur), betegnes sykdommen som venstresidig. Hvis hele tykktarmen er angrepet av sykdommen, kalles dette for totalkolitt. Symptomene utvikler seg som oftest gradvis. Sykdommen kalles kronisk, fordi tilbakevendende utbrudd kan opptre hele livet gjennom. Hos de fleste vil det være lange perioder med få eller ingen symptomer (såkalt remisjon). Vedvarende medisinsk behandling reduserer risikoen for tilbakefall.

Proktitt

Venstresidig kolitt

Totalkolitt

KJENNETEGN PÅ ULCERØS KOLITT

SYMPTOMER

- Blod i avføringen
- Diaré

VED ALVORLIG SYKDOM

- Feber, vekttap, smerter

UTBREDELSE

- Sykdommen opptrer utelukkende i tykktarmen

ENDOSKOPI

(KIKKERTUNDERSØKELSE: KOLOSKOPI, SIGMOIDEOSKOPI ELLER REKTOSKOPI)

(se kap. 1.7)

- Endetarmen er alltid involvert
- Inflammasjonen er sammenhengende i hele det angrepne området
- Tarmslimhinnen er rød, hoven og ofte blødende

RØNTGENUNDERSØKELSE AV KOLON (TYKKTARMEN)

- Utføres sjelden, fordi det er vanskelig å oppdage betennelse i tarmslimhinnen ut fra røntgenbilder

MIKROSKOPI AV VEVSPRØVER

- Overfladisk inflammasjon
- Det er økt mengde betennelsesceller, hvite blodlegemer, i tarmveggen og ødeleggelse av slimhinnens arkitektur

KOMPLIKASJONER UTENFOR TARMEN

- *Ledd*: Artritt (leddbetennelse), med ømme, hovne ledd, f.eks. knær, hofter og ankler. Når tarm sykdommen går inn i en rolig fase, avtar som regel leddplage. Til forskjell fra "ekte" leddgikt, blir ikke leddene ødelagte. Artralgi (leddsmerter uten hevelse). Angriper vanligvis de små leddene, f.eks. håndledd og fingerledd og har som oftest ingen tidsmessig sammenheng med symptomer fra tarmsykdommen.
- *Hud*: Erythema nodosum (knuterosen). Viser seg som rødblå, ømme knuter i huden, som oftest på underarmene eller leggene. Pyoderma gangraenosum er en meget sjelden lidelse med dype sår i huden. Ses oftest ved aktiv sykdom.
- *Øyne*: Uveitt (betennelse i regnbuehinnen) ses især ved aktiv sykdom. Kjennetegnes ved røde øyne og er spesielt smertefull ved sterkt lys.
- *Lever*: Uavhengig av hvor aktiv tarmsykdommen er, kan det i meget sjeldne tilfeller forekomme betennelse og derav følgende innsnevringer i gallegangene (primær skleroserende kolangitt).